

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Logico-Theologicae Pertinentes ad anteriores Theses defensas in Collegio Adriani VI. Pontificis

Huygens, Gommarus

[Lovanii], [1684?]

Conclusio Prima. Allegatur cujusdam Thesium Authoris doctrina de usu probabilium, & unà exponitur nostra illius doctrinæ interpretatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40533

THESES LOGICO-THEOLOGICÆ

Pertinentes ad anteriores Theses defensas in Collegio
ADRIANI VI. Pontificis.

Præside Eximio Viro Domino ac Magistro Nostro

GUMMARIO HUYGENS LYRANO,

Quas in eodem Collegio defendet 24. Martii anno 1684.

JOANNES BEAUVER GEMBLACENSIS.

CONCLUSIO PRIMA.

*Allegatur cujusdam Thesium Authoris doctrina de usu probabilium, & unà exponitur
nostra illius doctrina interpretatio.*

IN Thesibus 12. Julii superiori anno hic Lovanii ab illo contra quem sæpius egimus
defensis habebatur: *Certum tenes & incertum dimittis ubi conscientiam tibi formas ex
opinione cerò & practicè probabili, qua nititur motivo secundum se quidem fallibili, sed
gravi, ex quali vir prudens & consideratus in rebus magni momenti concludere solet. Si vis
hanc vocare moraliter certam, de nomine non litigabo; si vis probabiliorem dicere, non repugno?*
NAM SUA CUIQUE OPINIO EST PROBABILIOR, AUT VERE PROBABILIS NON EST. Ad-
versus hæc in Thesibus nostris die 13. Augusti eodem anno defensis objecimus: numquid
hinc conficitur quòd sua cuique opinio non solum probabilior, sed etiam moraliter certa
erit? Numquid etiam conficitur quòd sua cuique opinio erit morum regula? Hæc nos
in Thesibus istis. Præterea in aliis Thesibus die 21. Januarii 1684. diximus, ex allegatâ
illius Authoris doctrinâ sequi ac stabili generali principium, quò licitum docetur secun-
dum recentiores quidquid veluti absolute licitum sive legi non contrarium defenditur ab
uno alterove illorum, quos doctos vocat & probos: ex quo principio ulterius sequitur
licite peractum esse quidquid juxta 65. Propositiones ab Innocentio XI. & 45. ab Alex-
andro VII. condemnatas veluti licitum defenditur: Nam, ut vult Author Thesium ante-
dictus, *sua cuique opinio erit probabilior, & moraliter certa.* Hæc nos in Thesibus nostris
proximè citatis. Sed contrâ has nostras redargutiones reponit Auctor doctrinæ quam im-
pugnamus, nunquam à se assertam esse hanc enuntiationem simplicem: *sua opinio cuique
est probabilior; sed hanc compositam disjunctivam: sua cuique opinio est probabilior, aut
verè probabilis non est.* Hinc conqueritur, pessimè à me omissam esse posteriorem dis-
junctivæ partem, quasi ipse simpliciter dixisset; *sua cuique opinio est probabilior.* Huic ejus
accusationi hisce Thesibus in præsentem respondeo, me non studio, nec malâ, ut vult, fide,
sed prorsus sincere voluisse exprimere non tam verba, quàm sensum doctrinæ ab ipsius
Authore, ut putabam, intentum: siquidem existimabam mentem illius esse, certum te-
neri & incertum dimitti, dum conscientia formatur ex motivo, ex quali vir quem ipse pru-
dentem & consideratum vocat, in rebus magni momenti concludere solet: hanc verò opi-
nionem existimabam idcirco ab illo haberi moraliter certam, sive quod idem ei valet, pro-
babilior, quòd secundum ipsum *sua cuique opinio sit probabilior;* nec advertēbam quidquam
ad rem facere, quod in finē expressionis ante positæ non dicatur simpliciter: *nam sua
cuique opinio est probabilior: sed, nam sua cuique opinio est probabilior, aut verè probabilis non*

A

est.

est. Siquidem ista interpretabar in hunc modum : opinionem probabilem à se descriptam, moraliter certam, vel, quod idem illi valet, probabilioem esse probat, quia *sua opinio cuique est probabilior*; cum aliàs contra suppositum non esset ei probabilis. Hanc doctrinæ illius interpretationem non malâ, ut ipse vult, sed bonâ omnino fide isti verborum expressioni dedi, eique etiam adeo putavi, & etiamnum puto. Neque etiam adeo exotica est hæc mea interpretatio, ut propterea de mala interpretandi fide accusari debeam. Etenim proprie loquendo opinio non est alicui probabilis, nisi ipsi illa probetur; adeoque nisi ei assentiatur; jam verò nemo assentitur ulli propositioni, nisi ob motiva quæ sibi iusta videntur; imò non nisi ob talia, quæ ponderatis omnibus sibi tam pro veritate, quam pro falsitate notis, existimat veritatem potius quam falsitatem probare; hinc supponebam, quod & Adversarium supponere existimo, neminem esse qui suam opinionem non habeat ut probabilioem: cum aliàs non esset ei probabilis. Quare hæc illius Authoris verba: *Nam sua cuique opinio probabilior est, aut verè probabilis non est*, adhuc existimo habere hunc sensum connaturalem: *Nam sua cuique opinio est probabilior, cum aliàs, contra quod supponitur, non esset ei probabilis.*

CONCLUSIO SECUNDA.

Logicè examinatur sensus quem prædictus Author dat ante-dictæ suæ doctrinæ.

UTI ex Conclusionem anteriorem patet quem sensum nos dederimus doctrinæ illius Authoris adversus quem agimus, ita ex hac Conclusionem videbitur quem sensum ipse Author det eidem doctrinæ, vel dare debet, si consequenter velit loqui. Dicit ipse non semel se non asseruisse hanc enuntiationem simplicem: *sua cuique opinio est probabilior*; sed posuisse hanc disjunctivam: *sua cuique opinio est probabilior, aut verè probabilis non est*. Admittamus ergò illi quòd posuerit istam enuntiationem non solum quatenus expressione, sed quatenus etiam sensu est disjunctiva. Hoc admisso notandum, quòd doctrina istius Authoris anteriori Conclusionem allegata contineat quandam probationem, sive consequentiam significatam voculâ *nam*, dum ait: *NAM sua cuique opinio est probabilior, aut verè probabilis non est*; quæ consequentia fundatur in ista enuntiatione, ut modò vult, disjunctiva tamquam in antecedente; ita ut probatio reducatur ad hanc formam: omnis opinio probabilis (scilicet ab eo descripta) est moraliter certa, vel, quod idem ei valet, probabilior; quia sua cuique opinio est probabilior, aut verè probabilis non est: sive ad hanc: sua cuique opinio est probabilior, aut verè probabilis non est; ergo opinio probabilis est moraliter certa, vel, quod idem ei valet, probabilior. Hanc consequentiam dico ego monstruosam esse, & probo in hunc modum. Antecedens est enuntiatio, ut modò vult, disjunctiva, & quidem affirmativa: nunc verò cuilibet notissimum est, quòd ejusmodi disjunctiva ex qualibet sua parte proxima veluti antecedente necessario inferatur: ex. gr. hæc, *Ioannes est doctus, vel Ioannes est probus*, inferitur ex hac seorsim: *Ioannes est doctus*; prout etiam seorsim ex illa, *Ioannes est probus*: & hoc commune est omnibus ejusmodi disjunctivis. Quidquid proinde ab antedicto Authore legitime inferitur ex ista disjunctiva; *sua cuique opinio est probabilior aut verè probabilis non est*, debet etiam posse inferri ex illa seorsim, *sua cuique opinio est probabilior*; item ex hac, *verè probabilis non est*. Jam verò prorsus monstruosa, quin & omni specie veritatis carens est hæc consequentia: sua opinio non est alicui verè probabilis; ergò est moraliter certa, sive, quod Authori isti idem valet, probabilior: nam ut ante dictum, quidquid sequitur ex disjunctiva affirmativa sequi debet ex qualibet ejus parte seorsim. Nunc igitur expendat istius doctrinæ Author an admittere malit monstruosam illam consequentiam (illam enim admittere debet juxta suam interpretationem) an verò præeligat nostram interpretationem, quæ admittit consequenter admittere debet quòd sua opinio non solum cuique fit probabilior, sed etiam moraliter certa, ac morum regula; adeoque quòd Propositiones 67. ab Innocentio XI. condemnatæ, fuerint morum regula, cum tamen idcirco condemnatæ sint, quia erant scandalosæ & in praxi perniciosæ.